

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
Кафедра публічного управління та
менеджменту природоохоронної
діяльності

Бакалаврська кваліфікаційна робота

на тему: Впровадження заходів щодо стабілізації розвитку підприємства в
ринкових умовах

Виконав студент 4 року навчання
групи Ус-18
спеціальність 073 «Менеджмент»,
Ахмадалієв Акмалджон

Керівник к.е.н., доц.
Тюлькіна Катерина Олександрівна

Рецензент, к.е.н., доцент ОДАБА
Камбур Ольга Леонідівна

Факультет комп'ютерних наук, управління та ідміністрування
Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 073 «Менеджмент»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Павленко О.П.

“21” квітня 2020 року

З А В Д А Н Н Я **НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Ахмадалієву Акмалджону

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Впровадження заходів щодо стабілізації розвитку підприємства в ринкових умовах

керівник роботи Тюлькіна Катерина Олександрівна, к.е.н., доц.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “21” квітня 2020 року №42-С

2. Строк подання студентом роботи 02 червня 2020 року

3. Вихідні дані до роботи статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, відкриті дані онлайн-системи Youcontrol

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи антикризового управління підприємством

2. Аналіз діяльності будівельного підприємства

3. Пропозиції щодо стабілізації розвитку ТОВ «БМУ-1»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рис.1. Фази розвитку і поглиблення кризи. Рис.2. Підсистеми системи антикризового управління. Рис.3. Завдання фінансового контролінгу. Рис.4. Етапи системи раннього попередження та реагування. Рис.5. Діагностування кризового стану підприємства.

Рис.6. Показники розвитку будівельної галузі в 2010-2017 роках. Рис.7. Обсяг виконаних будівельних робіт по регіонах у 2017 році. Рис.8. Прийнято в експлуатацію житла. Рис.9. Індикатор ділової впевненості в будівництві

Табл.1. Звіт про фінансові результати. Табл.2. Коефіцієнти рентабельності (збитковості). Табл.3. Оцінка ймовірності банкрутства ТОВ «БМУ-1». Табл.4. Заходи по стабілізації розвитку ТОВ «БМУ-1». Табл.5. Прогноз результатів заходів по стабілізації розвитку ТОВ «БМУ-1».

АНОТАЦІЯ

Тема: Впровадження заходів щодо стабілізації розвитку підприємства в ринкових умовах.

Автор: Ахмадалієв Акмалджон.

Актуальність роботи обумовлена тим, що в умовах нестабільного зовнішнього середовища перед підприємством постає завдання проведення постійного моніторингу діяльності, виявлення та оцінки можливих напрямків розвитку.

В роботі розглянуто теоретичні аспекти антикризового фінансового управління, проведено оцінку фінансових результатів та ймовірності банкрутства будівельного підприємства, а також запропоновані напрямки стабілізації його розвитку.

Дипломна робота представлена в обсязі 58 сторінок, складається з 3 розділів, висновків, переліку посилань з 17 джерел.

Ключові слова: фінансова криза, фінансовий стан, антикризове фінансове управління, стабілізація, коефіцієнт Бівера, модель Альтмана, фінансовий скорінг

ABSTRACT

Topic: Implementation of measures to stabilize enterprise development in market conditions.

Author: Akhmadaliiev Akmaldzhon.

The relevance of diploma thesis due to the fact in conditions of unstable external environment the tasks of continuous monitoring activities, identification and assessment of possible developing directions face before enterprises.

The thesis was considered the theoretical aspects of anticrisis financial management, evaluated the financial results and the probability of bankruptcy the building enterprise and proposed directions to stabilize its development.

Diploma thesis in the volume of 56 pages, consists of 3 sections, conclusions, list of references from 17 sources.

Key words: financial crisis, financial condition, anticrisis financial management, stabilization, Beaver coefficient, model Altman, financial scoring.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1. Теоретичні основи антикризового управління підприємством.....	9
1.1. Сутність та класифікація фінансової кризи підприємства.....	9
1.2. Фінансовий контролінг як елемент антикризового управління на підприємстві	16
1.3. Діагностування кризового стану підприємства.....	20
2. Аналіз діяльності будівельного підприємства.....	29
2.1. Аналіз стану будівельної галузі в Україні.....	29
2.2. Характеристика будівельного підприємства ТОВ «БМУ-1»...	34
2.3. Оцінка фінансових результатів та ймовірності банкрутства ТОВ «БМУ-1».....	35
3. Пропозиції щодо стабілізації розвитку ТОВ «БМУ-1»	43
3.1. Утеплення фасадів будинків і споруджень пінопластом	43
3.2. Реалізація надлишкових запасів	47
3.3. Прогнозні результати діяльності ТОВ «БМУ-1»....	49
Висновки	52
Список використаних джерел	55

ВСТУП

Актуальність теми. Негативні наслідки світової фінансової та економічної кризи призвели до загострення проблеми банкрутства, яка стала однією з найбільш актуальних для України та інших країн світу. Тривалий процес адаптації до ринкових умов господарювання, нестабільність економіки і законодавства, дефіцит інвестиційних ресурсів призводять до того, що значна кількість підприємств опиняються у кризовому стані, який здебільшого випадків закінчується банкрутством.

Основним засобом виживання вітчизняних товаровиробників у таких умовах є розроблення та впровадження ефективного механізму антикризового управління, важливе місце у якому займає діагностика поточного стану справ. В умовах нестабільного зовнішнього середовища перед підприємством постає завдання проведення постійного моніторингу діяльності, виявлення та оцінки можливих напрямків розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значна кількість публікацій, як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-економістів, була присвячена питанню сутності, різноманітних методів та організації процесу діагностики банкрутства, а саме: А. Альтмана, Л. Лігоненко, Р. Ліса, О. Терещенко, Ю. Терлецької, Я. Фоміна, Л. Шаблістої, З. Шершньової та інших.

Метою роботи є обґрунтування напрямків стабілізації розвитку підприємства.

Завданнями роботи є:

- розгляд теоретичних аспектів антикризового фінансового управління;
- аналіз діяльності будівельного підприємства;
- розробка шляхів забезпечення стабілізації розвитку ТОВ «БМУ-1».

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність будівельного підприємства ТОВ «БМУ-1».

Предметом дослідження є фінансовий стан будівельного підприємства ТОВ «БМУ-1».

Вихідні дані. Були використані законодавчі та нормативні документи, статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, установчі та звітні документи будівельного підприємства ТОВ «БМУ-1», відкриті дані онлайн-системи Youcontrol.

В роботі були використані наступні методи наукового дослідження: методи порівняння, системно-структурного аналізу, описово-аналітичний метод, метод аналізу та синтезу.

ВИСНОВКИ

Кризові ситуації в діяльності будь-якої соціально-економічної системи, у тому числі і підприємства, є об'єктивними явищами. Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу керівництва на фінансові відносини, що виникають на цьому підприємстві.

Розвиток кризи на рівні мікроекономічної системи структурно поділяється на три фази: прихована криза; криза платоспроможності; криза розрахунку.

Будь-яке управління певною мірою повинно бути антикризовим і тим більше оформлюватися як антикризове в міру розгортання кризової ситуації на підприємстві. Антикризове фінансове управління - це система прийомів і методів управління фінансами, спрямована на попередження фінансової кризи та банкрутства підприємства.

Елементом антикризового управління є фінансовий контролінг, який проводиться з метою прогнозування банкрутства. Інструментом фінансового контролінгу, без якого неможливо запровадити ефективне антикризове управління підприємством, є система раннього попередження та реагування.

Порівняння елементних фінансових показників з їхніми нормативами дає досить розпливчасту характеристику фінансового становища підприємства. Доцільно за допомогою агрегування елементних фінансових показників розраховувати узагальнений показник як критерій оцінки фінансового становища підприємства для різних груп користувачів. Такими показниками можуть виступати коефіцієнт Бівера, модель Альтмана, коефіцієнт фінансування важколіквідних активів та індикатор FinScore.

Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей національного господарства, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання країни.

При аналізі стану будівельної галузі в Україні можна зробити висновок про зростання основних показників її розвитку у 2017 та 2018 роках. Але при цьому частка доданої вартості будівництва у ВВП на протязі 2010-2017 років залишається незначною.

За обсягом виконаних будівельних робіт у 2017 році лідирує м.Київ, слідом йдуть Одеська, Харківська, Дніпропетровська області.

Щодо обсягів виконаних будівельних робіт за видами будівельної діяльності, то найбільшу долю у 2017 році займають інженерні споруди (50,03%).

В 2017 році прийнято в експлуатацію 22906 житлових будівель загальною площею 10206 тис.м². При цьому темп зростання прийнятого в експлуатацію житла порівняно з 2016 роком становив 109%.

В 2017 році в будівельній галузі здійснювали свою діяльність 50261 суб'єктів господарювання. Операційна діяльність підприємств будівництва в на протязі 2017 року була прибутковою, рівень рентабельності складав 1,6%. Фінансовий результат будівельних підприємств в 2017 році був від'ємним та складав -5014,3 млн.грн. До збиткових відносились 29% підприємств даної галузі.

Основними факторами, що стримують будівельну діяльність в залишаються фінансові обмеження та недостатній попит. Також зростає значення фактору «нестача робочої сили».

Перспективи розвитку будівельної галузі в Україні залишаються практично незмінними, про що свідчить індикатор ділової впевненості в будівництві, який у IV кварталі 2018 року становив -20,3%. Основними факторами, що стримують будівельну діяльність в залишаються фінансові обмеження та недостатній попит. Також зростає значення фактору «нестача робочої сили».

Об'єктом дослідження даної роботи було обрано будівельне підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНЕ УПРАВЛІННЯ-1".

В результаті аналізу фінансових результатів зробити висновок, що в звітному періоді на відміну від попереднього підприємство значно знизило значення фінансового результату до оподаткування (зі 2330 тис.грн. до 840 тис.грн.). Це насамперед пов'язано зі зниженням валового прибутку у звітному періоді. Розмір чистого прибутку підприємства також значно знизився (зі 1910,6 тис.грн. до 688,8 тис.грн.).

Практично за всіма напрямками ефективність діяльності підприємства є низькою. Виключенням є валова рентабельність продажів. Крім того, слід звернути увагу на від'ємне значення рентабельності власного капіталу, що пов'язано з від'ємним значенням власного капіталу підприємства.

При аналізі показників Бівера можна зробити висновки, що за всіма показниками, крім коефіцієнта поточної ліквідності підприємство попадає в категорію «1 рік до банкрутства». Аналіз моделі Альтмана дає аналогічну характеристику досліджуваного підприємства. У результаті аналізу коефіцієнта фінансування важколіквідних активів можна зробити висновок, що на протязі 2017-2018 років імовірність банкрутства підприємства можлива, а політика управління активами помірна.

При аналізі індексу FinScore ТОВ «БМУ-1», можна зробити висновок, що фінансова стійкість компанії змінювалась з рівня С у 2014 році (задовільний рівень фінансової стійкості) до рівня В у 2015-2017 роках (добрий рівень фінансової стійкості) і знов до рівня С у 2018 році.

Для стабілізації розвитку підприємства були обрані два напрямки:

- 1) Утеплення фасадів і будинків споруджень пінопластом;
- 2) Реалізація надлишкових запасів.

Слід зазначити економічну доцільність застосування даних заходів:

- чистий дохід від реалізації продукції виріс на 528 тис.грн.;
- чистий прибуток підвищився на 2900 тис.грн.

Отже, всі запропоновані заходи дозволять поліпшити результати діяльності будівельного підприємства та будуть сприяти стабілізації його розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кочетков, А. И. Экономика предприятия : учебное пособие /А. И. Кочетков. – М., 2003. – 250 с.
2. Финансы организаций (предприятий) : учебник для вузов / под ред. Н. В. Колчиной. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 570 с.
3. Экономика организации (предприятия) : учебник / под ред. Н. А. Сафронова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Экономист, 2004. – 790 с.
4. Экономика предприятия : учебник для вузов / под ред. проф. В. Я. Горфинкеля, проф. В. А. Швардара. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 670 с.
5. Григорчук ОБ - Фінансовий менеджмент 2004. - http://ourtexasbook.com/book_342.html
6. Проект Кодексу України з процедур банкрутства від 26.02.2018 № 1860 - http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63518
7. Котлер Ф. Маркетинг и менеджмент. - СПб: Питер Ком, 1998. - 896 с.
8. Кардашевский В., Бондаренко А. Повышение производительности: европейский подход//Вопр. экономики. - 2000. - № 11.
9. Бланк, И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк – 2-е изд., перераб. И доп. – М. : Элькор-МК, 2002 – 168 с.
10. Кукурудза Л.О. Банкрутство: причини, наслідки, організація протидії. // Вісник КДТЕУ.1998.№1.с.91-101.
11. И.А.Бланк. Стратегия и тактика управления финансами. – Киев, МП «ИТЕМ лтд», СП «АДЕФ-Украина», 1996 –534 с.
12. Сидяга Б. В. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства. // Галицький економічний вісник. 2009. № 2.с.80-83.
13. Рішення для бізнесу YouControl. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/>
27. Рогожин П. С. Економіка будівельних організацій / П. С. Рогожин, А. Ф. Гойко. – Київ: Видавничий дім «Скарби», 2001. – 449 с.

28. Статистична інформація: Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// http://ukrstat.gov.ua/](http://ukrstat.gov.ua/)
29. Рішення для бізнесу YouControl. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/>

Висновок керівника бакалаврської кваліфікаційної роботи

Студент Ахмадалієв Акмалджон поставив за мету провести аналіз діяльності підприємства та запропонувати напрямки щодо стабілізації його розвитку.

Під час дослідження автором були розглянуті підходи видатних науковців до діагностування кризового стану підприємств, матеріали наукових та аналітичних статей періодичних видань, статистична інформація, а також проведена оцінка фінансових результатів та ймовірності банкрутства ТОВ «БМУ-1».

В ході виконання роботи автор показав вміння працювати з літературними джерелами, практичними матеріалами, аналізувати та систематизувати інформацію, робити висновки за отриманими результатами, достатню теоретичну та практичну підготовку.

Практична значущість роботи полягає в проведенні діагностики кризового стану будівельного підприємства та подальшій розробці заходів щодо стабілізації його розвитку.

Автор додержувався завдання та календарного графіку виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи, а його робота заслуговує оцінки „добре” (76%).

У цілому бакалаврська робота відповідає завданню та вимогам, які пред’являються до оформлення та змісту, і може бути представлена до захисту, а її автор Ахмадалієв Акмалджон заслуговує присвоєння кваліфікації «Бакалавр з менеджменту».

Керівник роботи _____

(підпис)

“ _____ ” _____ 2020 року

Висновок кафедри, циклової комісії про дипломну роботу

Дипломна робота розглянута. Студент Павленко Ю.С.

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

(назва)

_____ (підпис)

“ _____ ” _____ 2020 року

Павленко О.П.

(прізвище та ініціали)

РЕЦЕНЗІЯ

на бакалаврську кваліфікаційну роботу за темою:

« Впровадження заходів щодо стабілізації розвитку підприємства в ринкових умовах»

студента групи Ус-18 Ахмадалієва Акмалджона

№ п/п	Розділи	Зміст, коментарій до розділу	Відмітка
1	Ознака проекту (роботи)	Реальний	Реальний
		Академічний	
2	Напрямок проекту (роботи)	Інженерний	Інженерний
		Науково-дослідний	
3	Відповідність змісту проекту назві теми	(відповідає, не відповідає)	Відповідає
4	Закінченість дослідження з теми проекту	(так, ні)	Так
5	Елементи наукової новизни	В чому вони полягають	Проведено діагностику ймовірності банкрутства будівельного підприємства ТОВ «БМУ-1» та запропоновано шляхи стабілізації його розвитку
6	Якість оформлення кваліфікаційних робіт	Відповідність вимогам оформлення (відповідає, не відповідає)	Відповідає вимогам ДСТУ
7	Недоліки у виконанні роботи	Перелік недоліків та зауважень	Недоліки в оформленні списку використаної літератури, орфографічні та пунктуаційні помилки, відсутні розрахунки ймовірності банкрутства підприємства після проведених заходів
8	Загальна оцінка	За національною шкалою та шкалою ECTS	Добре (С) 76%

Заслуговує присвоєння кваліфікації «Бакалавр з менеджменту»

(пропозиції щодо присвоєння відповідної кваліфікації)

Рецензент

к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та підприємництва ОДАБА

_____ (підпис)

О.Л. Камбур

Підпис засвідчую

Начальник ВК ОДАБА

_____ (підпис)

М.І. Зарицька